

National and
Kapodistrian
University of
Athens

При участии
Με συμμετοχή

Программа Международной конференции
РУССКО-ГРЕЧЕСКИЕ СВЯЗИ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΡΩΣΟΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

МГУ имени М. В. Ломоносова, Москва
Κρατικό Πανεπιστήμιο Λομονόσοφ, Μόσχα

10–12 октября 2016
10–12 οκτωβρίου 2016

МГИМО Университет
Πανεπιστήμιο Διεθνών Σχέσεων της Μόσχας (MGIMO), Μόσχα

18 октября 2016
18 οκτωβρίου 2016

Национальный Университет им. Каподистрии, Афины
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

20–22 октября 2016
20–22 οκτωβρίου 2016

Спонсор мероприятия
Χορηγός συνεδρίου

Ассоциация неогрмматистов России
Εταιρία Νεοελληνικών Σπουδών της Ρωσίας

Программа МГУ.....	3
Πρόγραμμα στο Πανεπιστήμιο Λομονόσοφ.....	3
Программа МГИМО (У).....	9
Программа Национального и Каподистрийского Университета г. Афины.....	16
Πρόγραμμα ΕΚΠΑ.....	16

10 октября

10:00 – 11:00 Торжественное открытие конференции. Приветственные слова

11:30 – 12:30 Пленарное заседание

Председатели: Бибиков М.В., Афиногенов Д.Е.

11:30 – 12:00 Фонкич Б.Л. (Москва) Русское правительство и Христианский Восток в 20х годах XVII в.

12:00 – 12:30 Ф. Δημητράκοπουλος (Αθήνα) Αρσένιος Ελασσόνοϋ (1550-1626), «Απομνημονεύματα».

12.30 – 14.00 Перерыв на обед

Председатели: Фонкич Б.Л., Δημητράκοπουλος Ф.

14:00 – 14:20 Гладкая М.С. (Владимир) О происхождении матери князя Всеволода Большое Гнездо: анализ источников.

14:20 – 14:40 Опарина Т.А. (Москва) Миграция греков в России в конце XVI – первой половине XVII вв.

14:40 – 15:00 Курьшова М.А. (Москва) Пометы Арсения Суханова на афонских рукописях в зарубежных собраниях.

15:00 – 15:20 Рамазанова Д.Н. (Москва) Греческие книги XVI-XVII вв. в России из собрания Музея книги РГБ.

15:20 – 15:40 Кофе-брейк

Председатели: Опарина Т.А., Гладкая М.С.

15:40 – 16:00 Оборнева З.Е. (Москва) Дементий Чернцов – греческий толмач и переводчик Посольского приказа.

16:00 – 16:20 Яламас Д.А. (Москва) Поэтическая школа Славяно-греко-латинской академии в начальный период ее существования.

16:20 – 16:40 Щеголева Л.И. (Москва) Астрономия в Славяно-греко-латинской академии в конце XVII в.

16:40 – 17:00 *Бондач А.Г.* (Μοσκβα) Γρηцеские рукописи юридического содержания в Μοσκве в конце XVII в.

17:00 – 17:20 *Юсупова К.Т.* (Αφίνυ) Жизнеописание и труды Арсения Эλλασонского.

17:20 – 17:40 *Тюрина Г.Α.* (Μοσκβα) Оскар фон Гебхардт и Константин фон Тишендорф: ученик и учитель.

11 ΟΚΤΑΒΡΙΑ

Πresidentes: *Calvié J., Черноглазов Д.Α.*

10:00 – 10:20 *Λαμπίρης Φ.* (Αθήνα) Οι πολιτιστικές σχέσεις ανάμεσα στη Ρωσία και το Βυζάντιο κατά τον 14ο αιώνα.

10:20 – 10:40 *Σαραντάκης Ι.* (Αθήνα) Οι πρώτες επαφές των Ρώσων με την Βυζαντινή Αυτοκρατορία και η μεταξύ τους ιστορική πορεία μέχρι τον 10^ο αιώνα.

10:40 – 11:00 *Τρίμπου Γ.* (Ιωάννινα) Βυζαντινές πριγκίπισσες στη Ρωσία: Άννα Πορφυρογέννητη και Σοφία Παλαιολογίνα.

11:00 – 11:20 *Μαυρέλος Ν.* (Κομοτινή) Μιχαήλ Σκένδος – Νικόλαος Μαυροκορδάτος: οι αντίπαλοι και η διακίνηση κειμένων, λογίων και ιδεών στις αρχές του 18ου αιώνα.

11:20 – 12:00 Κοφε-δρεϊκ

Πresidentes: *Теперик Т.Ф., Касас-Олея М.*

12:00 – 12:20 *Calvié J.* (Montpellier) Το Βυζάντιο και τα ρωσικά παραμύθια.

12:20 – 12:40 *Μακρίς Δ.* (Messina) Ρώσοι και Έλληνες στη Μεσσήνα το 1800–1801.

12:40 – 13:00 *Ιορδανίδης Γ.* (Αθήνα) Ο Βίος του οσίου Αντωνίου Κιεβοσπηλαιώτη (10ος αι.) στην ελληνική βιβλιογραφία.

13:00 – 13:20 *Τσάγκας Δ., Χωραϊτής Χ.* (Αθήνα) Ένας Άγιος ως αφορμή αναζήτησης ευκαιριών κοινού βίου Ελλήνων και Ρώσων στο πλαίσιο της διαχρο-νικής σύνδεσης του ελληνικού πολιτισμού με τη μετανάστευση.

13:20 – 13:40 *Σλιβάντσανιν Ζ.* (Λευκωσία) Η υποδοχή του Ντοστογιέφσκι ως πολιτικού στοχαστή στην Ελλάδα.

13:40 – 14:30 Перерыв на обед

Председатели: Волков А.А., Μαυρέλος Ν.

14:30 – 14:50 Вернер И.В. (Москва) Греческий язык и греческий источник интерлинейарного перевода Псалтыри Максима Грека 1552 г.

14:50 – 15:10 Афиногенов Д.Е. (Москва) Присный друг (γνήσιος φίλος) в греческом языке византийского периода.

15:10 – 15:30 Черноглазов Д.А. (Санкт-Петербург) Византийский эпистолярный этикет и древнерусский письменник.

15:30 – 15:50 Кофе-брейк

Председатели: Яламас Д.А., Курышева М.А.

15:50 – 16:10 Касас-Олея М. (Гранада) Византийское наследие в русских духовных стихах.

16:10- 16:30 Теперик Т.Ф. (Москва) Греческая лирика в переводах русских поэтов XVIII.

16:30 – 16:50 Волков А.А. (Москва) Риторика у Аристотеля и Ломоносова.

18:00 Фуршет

12 октября

10:30 – 18:00 Лекции по истории русско-греческих связей

18:30 — Торжественное закрытие московской части конференции

10 Οκτωβρίου

10:00 – 11:00 Πανηγυρική τελετή έναρξης του Συνεδρίου. Χαιρετισμοί.

11:30 – 12:30 Συνεδρίαση Ολομέλειας

Πρόεδροι: *Bibikov M.V., Afinogenov D.E.*

11:30 – 12:00 *Fonkich B.L.* (Μόσχα) Η Ρωσική Κυβέρνηση και η Χριστιανική Ανατολή κατά τη δεκαετία του 1620.

12:00 – 12:30 *Φ. Δημητρακόπουλος* (Αθήνα) Αρσένιος Ελασσόνος (1550-1626), «Απομνημονεύματα».

12.30 – 14.00 Διάλειμμα.

Πρόεδροι: *Fonkich B.L., Δημητρακόπουλος Φ.*

14:00 – 14:20 *Gladkaya M.S.* (Βλαντίμιρ) Περί της καταγωγής της μητέρας του Πρίγκιπα Βσέβολοντ Μπολσόε Γκνεζντό. Ανάλυση των πηγών.

14:20 – 14:40 *Oparina T.A.* (Μόσχα) Η μετανάστευση των Ελλήνων στη Ρωσία κατά τα τέλη του 16^{ου} – πρώτο ήμισυ 17^{ου} αι.

14:40 – 15:00 *Kuryshva M.A.* (Μόσχα) Σημειώσεις του Αρσένιου Σουχάνωφ σε αγιορειτικά χειρόγραφα συλλογών του εξωτερικού.

15:00 – 15:20 *Ramazanova D.N.* (Μόσχα) Ελληνικές εκδόσεις 16^{ου} – 17^{ου} αι. στις συλλογές του Μουσείου Βιβλίου της Ρωσικής Κρατικής Βιβλιοθήκης.

15:20 – 15:40 Διάλειμμα.

Πρόεδροι: *Oparina T.A., Gladkaya M.S.*

15:40 – 16:00 *Oborneva Z.E.* (Μόσχα) Ντεμέντιος Τσεντσόφ: Ένας Έλληνας διερμηνέας και μεταφραστής στο Ποσόλσκι Πρικάζ.

16:00 – 16:20 *Γιαλαμάς Δ.Α.* (Μόσχα) Η ποιητική σχολή της Σλαβο-γραικο-λατινικής Ακαδημίας κατά την πρώτη περίοδο της λειτουργίας της.

16:20 – 16:40 *Shchegoleva L.I.* (Μόσχα) Η αστρονομία στη Σλαβο-γραικο-λατινική Ακαδημία κατά τον 17^ο αι.

16:40 – 17:00 *Bondach A.G.* (Μόσχα) Ελληνικά χειρόγραφα νομικού περιεχομένου στη Μόσχα, στα τέλη του 17^{ου} αι.

17:00 – 17:20 *Yusupova K.T.* (Αθήνα) Ο βίος και τα έργα του Αρσενίου Ελασσόνοσ.

17:20 – 17:40 *Tjurina G.A.* (Μόσχα) Ο Όρκαρ φον Γκέμπχαρντ και ο Κωνσταντίν Τίσσενορφ: διδάσκαλος και μαθητής.

11 Οκτωβρίου

Πρόεδροι: Calvié J., Chernoglazov D.A.

10:00 – 10:20 *Λαμπίρης Φ.* (Αθήνα) Οι πολιτιστικές σχέσεις ανάμεσα στη Ρωσία και το Βυζάντιο κατά τον 14ο αιώνα.

10:20 – 10:40 *Σαραντάκης Ι.* (Αθήνα) Οι πρώτες επαφές των Ρώσων με την Βυζαντινή Αυτοκρατορία και η μεταξύ τους ιστορική πορεία μέχρι τον 10^ο αιώνα.

10:40 – 11:00 *Τρίμπου Γ.* (Ιωάννινα) Βυζαντινές πριγκίπισσες στη Ρωσία: Άννα Πορφυρογέννητη και Σοφία Παλαιολογίνα.

11:00 – 11:20 *Μαυρέλος Ν.* (Κομοτηνή) Μιχαήλ Σκένδος – Νικόλαος Μαυροκορδάτος: οι αντίπαλοι και η διακίνηση κειμένων, λογίων και ιδεών στις αρχές του 18ου αιώνα.

11:20 – 12:00 Διάλειμμα.

Πρόεδροι: Teperik T.F., Casas-Olea M.

12:00 – 12:20 *Calvié J.* (Montpellier-Γαλλία) Το Βυζάντιο και τα ρωσικά παραμύθια.

12:20 – 12:40 *Makris D.* (Μεσσήνη-Ιταλία) Ρώσσοι και Έλληνες στη Μεσσήνη το 1800-1801.

12:40 – 13:00 *Ιορδανίδης Γ.* (Αθήνα) Ο Βίος του οσίου Αντωνίου Κιεβοσπηλαιώτη (10ος αι.) στην ελληνική βιβλιογραφία.

13:00 – 13:20 *Τσάγκας Δ., Χωραΐτης Χ.* (Αθήνα) Ένας Άγιος ως αφορμή αναζήτησης ευκαιριών κοινού βίου Ελλήνων και Ρώσων στο πλαίσιο της διαχρονικής σύνδεσης του ελληνικού πολιτισμού με τη μετανάστευση.

13:20 – 13:40 *Σλιβάντσανιν Ζ.* (Λευκωσία-Κύπρος) Η υποδοχή του Ντοστογιέφσκι ως πολιτικού στοχαστή στην Ελλάδα.

13:20 – 14:30 Διάλειμμα.

Πρόεδροι: Volkov A.A., Μαυρέλος Ν.

14:30 – 14:50 *Werner I.V.* (Μόσχα) Η ελληνική γλώσσα και οι ελληνικές πηγές στη μετάφραση του Ψαλτηρίου του Μαξίμου του Γραικού (1552).

14:50 – 15:10 *Afinogenov D.E.* (Μόσχα) Ο «γνήσιος φίλος» στην ελληνική γλώσσα της Βυζαντινής Περιόδου.

15:10 – 15:30 *Chernoglazov D.A.* (Αγία Πετρούπολη) Οι βυζαντινοί κανόνες επιστολογραφίας και το παλαιορωσικό Επιστολόγιο.

15:30 – 15:50 Διάλειμμα.

Πρόεδροι: Γιαλαμάς Δ.Α., Kurysheva M.A.

15:50 – 16:10 *Casas-Olea M.* (Γρανάδα-Ισπανία) Η βυζαντινή κληρονομιά στη ρωσική θρησκευτική ποίηση.

16:10- 16:30 *Teperik T.F.* (Μόσχα) Η αρχαία ελληνική λυρική ποίηση σε μεταφράσεις Ρώσων ποιητών του 18^{ου} αι.

16:30 – 16:50 *Volkov A.A.* (Μόσχα) Οι Ρητορικές του Αριστοτέλη και του Λομονόσωφ.

18:00 Cocktail

12 Οκτωβρίου

10:30 – 16:30

Ανοιχτές διαλέξεις για την ιστορία των ελληνορωσικών σχέσεων.

18:30 Τελετή λήξης του Συνεδρίου.

МГИМО МИД России

18 октября 2016 г.

**Секция «История дипломатических связей между Россией и греческим миром на протяжении веков»
конференции «Русско-греческие связи»**

Вторник, 18 октября 2016 г., Зал № 423

Пленарное заседание

10.00–11.30 Вступительное слово проректора МГИМО по общим вопросам А.В. Мальгина.

Доклады: (*регламент докладов – 15 минут, обсуждение – 5 минут*)

Зонова Татьяна Владимировна,

профессор кафедры дипломатии МГИМО, д. п. н.

Сравнительный анализ дипломатии в средневековой России и Византии

Закхеос Сотос, специальный посланник президента Кипра по России, исполнительный директор Российского коммерческого банка
Cyprus-Russia Relations: A Personal Testimony

Райков Юрий Андреевич, профессор кафедры дипломатии МГИМО, д. и. н.

Россия-Греция: вместе сквозь века в будущее

Перерыв на кофе-брейк 11.30-12.00

Заседание секции 12.00 – 14.00

Черникова Татьяна Васильевна, профессор кафедры Всемирной и Отечественной истории МГИМО, д.и.н., доцент

Греческий проект в контексте государственной идеологии России второй половины XIII в.

Вишняков Ярослав Валерианович, профессор кафедры Всемирной и Отечественной истории МГИМО, д.и.н., доцент
Салоникский фронт Первой мировой. Деятельность сербских вооруженных сил и русских добровольческих отрядов

Янници Теодора, директор Греческого культурного центра, к.и.н
Греция-Россия: общие страницы истории

Малето Елена Ивановна, старший научный сотрудник Института российской истории РАН, д.и.н.
Дипломатические и конфессиональные связи средневековой Руси и Византии XII-XV вв. в лицах: по материалам древнерусских «хожений»

Печатнов Валентин Владимирович, доцент кафедры философии МГИМО МИД России, к.и.н.
Русско-греческие церковные связи и их влияние на формирование современного русского чина Божественной литургии»

Закхеос Марилена
«Island Colonization and Tourism: Then and Now»

Перерыв на обед 14.00-15.00

Заседание секции 15.00 – 16.30

Сквозников Александр Николаевич, заведующий кафедрой теории и истории государства и права Самарской гуманитарной академии, к.и.н., доцент
Македонский вопрос во внешней политике Греции и России во второй половине XIX- начале XX века

Тихова Владлена Владимировна, доцент кафедры Всемирной и Отечественной истории МГИМО, к.и.н.
Место и роль Греции в Евросоюзе. Анализ изменений российско-греческих отношений после введения санкций против России

Занина Валерия Александровна, третий секретарь Историко-документального департамента МИД России
Деятельность русского консульства на Крите в середине XIX века

Дискуссия, подведение итогов работы секции

20 октября

Актовый зал

ОТКРЫТИЕ: 18:00–18:30

Приветствия — музыкальная программа: 18:30–19:00

ЛИТЕРАТУРА / 19:15–20:30

Христос Алексиу (Афины), Николай Бахтин: эллинист-новатор

Елена Сартори (Афины), Русский след в истории греческого модернизма: пример литературно-художественного журнала *Третий глаз*

Эри Ставропулу (Афины), О влиянии Достоевского на послевоенную прозу

Димитрис Яламас (Москва), О литературе 1950-х годов

Торжественный приём – Здание «Костис Паламас»: 20:30

21 октября

Здание «Грипарии Мегаро», зал Ангелопулу (ул. Аристиду, д. 11)

ИСТОРИЯ – XVIII-XIX вв. / 9:20 – 10:20

Мария Эфтимииу (Афины), Греческо-русские связи в период 1768–1878 гг.: надежды, обещания, иллюзии

Николас Писсис (Берлин), О греческих биографиях Петра I

Кириллос Николау (Афины), Русский фактор в Левантийском бассейне в ходе русско-турецкой войны 1768-1774 гг.: новые данные из неизданной французской дипломатической переписки

Кофе-брейк

ИСТОРИЯ – XIX-XX вв. / 10:30 – 12:10

Дзелина Харлафти (Керкира), История Чёрного моря, XIX век, экономический и морской аспекты

Александра Пападопулу (Керкира), От локального к глобальному: интеграция рынков российских черноморских портов в мировой рынок

Анна Сидоренко (Керкира), Торговое и судоходное значение портов Крыма в конце XIX — начале XX века.

Кофе-брейк

КУЛЬТУРНЫЕ СВЯЗИ / 12:40 - 14:00

Татьяна Борисова (Афины), Византийская традиция в церковнославянской гимнографии XVIII — начала XX вв.

Генчо Банев (Афины), Знаменитый святогорец между Россией и Грецией: немного известных и новые факты о деятельности архимандрита Анатолия Зографского в первой половине XIX в.

Николаос Хрисидис (Нью-Хейвен, США), «Не ряса делает попа»: просьбы о пожертвованиях в пользу церкви в Российской империи в XIX в.

Манолис Варвунис (Комотини), Русская народная религиозность в греческой религиозной жизни (XX – XXI вв.)

Перерыв на обед

КУЛЬТУРНЫЕ СВЯЗИ / 16:00 – 17:40

Лора Герд (Санкт-Петербург), Страница из истории русско-греческих связей XIXв.: деятельность Антонина Капустина в Афинах (1850–1860 гг.)

Михаил Бибииков (Москва), «Russian Athos» in the Athonite narrative tradition of the 19th century

Ада Диалла (Афины), Дипломат Константин Леонтьев как этнограф Балканского полуострова

Димитриос Стаматопулос (Салоники), «Великая идея» в произведениях Константина Леонтьева: критская проза

ЛИТЕРАТУРА / 17:50 – 19:10

Ольга Александропулу (Афины), «О русской словесности. Из французского источника». Об одной публикации в журнале «Эвтерпи» (1851 г.)

Филиппос Панаас (Никосия), О переводах русской литературы в Греции (1880–1936 гг.)

Дионисиос Марулис (Москва), Рецепция творчества Кавафиса в России

Кофе-брейк

1917 / 19:30 – 20:50

Николаос Папастратигакис (Афины), Февральская революция 1917 года в России глазами греческих дипломатов

Олимпия Селеку (Афины), Развитие греческой диаспоры в России

Христина Дуниа (Афины), Октябрьская революция в литературе межвоенного периода

Власис Агдзидис (Афины), Причерноморская диаспора: из Российской империи в Советский Союз. Процессы адаптации и развития (1917–1937 гг.)

22 октября

Здание «Грипарิโอ Мегаро», зал Ангелопулу (ул. Аристиду, д. 11)

ИСТОРИЯ – XX в. I часть / 9:00 - 10:10

Иоанна Папатанасиу (Афины), Коммунисты против большевиков: отношения КПСС и Коммунистической партии Греции в коротком XX веке

Манолис Кумас (Афины), Греция перед лицом укрепляющейся мощи Советского Союза в период 1941-1949 гг.: отношение, тревоги, дилеммы

Никос Марандзидис (Салоники), СССР и Греция в период 1944–1949 годов

ИСТОРИЯ – XX в. II часть / 10:20 – 11:30

Артём Улунян (Москва), Греческое «слабое звено» в оценках и прогнозах советской военной разведки: решающий 1969 год

Сотирис Вальден (Афины), Экономические отношения между Грецией и Россией в период 1950-1990 гг.

Дионисис Хурхулис (Афины), Греко-советские отношения в 1978-1985 гг.: возможности для сотрудничества и их пределы в рамках «второй холодной войны»

Кофе-брейк

ЛИНГВИСТИКА / 12:00 – 13:30

Маргарита Чернышёва (Москва), Изучение славяно-русских переводов с греческого языка в русской науке XIX – начала XX века

Панайотис Крибас и Ана Кирил (Комотины / Афины), Греческие транскрипции русских имён собственных: на примере переводов произведений русской литературы

Ирина Тресорукова и Зои Гавришилиду (Москва / Комотины), Сравнительное изучение русских и греческих пословиц и поговорок

Ксения Климова и Стаматис Зохиос (Москва), Греческие заимствования в мифологической лексике славянских языков

Анти Ревитиаду и Василиос Спиропулос (Салоники / Афины), Укрепление позиций русского языка как родного среди учащихся греческих школ. Пятый раздел программы «Обучение иностранцев и репатриантов в средней школе»

Перерыв на обед

ИСКУССТВО / 16:00 – 17:20

Юлиана Бойчева (Афины), Русские иконы в греческом мире (XVIII – XX вв.): находки и исследовательская проблематика

Елена Саенкова (Москва), Подписные и датированные греческие иконы Нового времени в частных собраниях Москвы

Мария Цанцаноглу (Салоники), Греческие мотивы в произведениях современных художников Н. Алексева и Г. Литичевского

Манос Стефанидис (Афины), Русский авангард: великий и неоконченный эксперимент модернизма и самый видный его собиратель — Георгий Костаки

Кофе-брейк

ИСКУССТВО / 18:00 – 20:00

Алексис Даллас (Афины), Архитектурный объект как культурный посредник: проект павильона в Салониках среди других выставочных павильонов Константина Мельникова в 1920-х гг.

Вальтер Пухнер и Ирена Богданович (Афины), Греческая театральная жизнь в Одессе с основания города до революции 1917 г.

Хрисотемис Стаматопулу-Василаку (Афины), Театральные издания на греческом языке в Одессе в XIX в.: неизвестная страница в культурных связях между Грецией и Россией

Танасис Агатос (Афины), «Ловцы губок» (1960 г.): когда Манос Захарис ставит Никоса Касдаглиса на «Мосфильме»

ЗАКРЫТИЕ КОНФЕРЕНЦИИ

Πέμπτη, 20 Οκτωβρίου

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΕΝΑΡΞΗ: 18:00-18:30

Χαιρετισμοί - Μουσικό Πρόγραμμα: 18:30-19:00

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / 19:15-20:30

Χρίστος Αλεξίου (Αθήνα), Nikolai Bakhtin: Ένας πρωτοπόρος Ελληνιστής

Έλενα Σαρτόρι (Αθήνα), Ανιχνεύοντας ρωσικές πηγές στην φυσιογνωμία του ελληνικού μοντερνισμού: το παράδειγμα του περιοδικού *Το 3ο Μάτι*

Έρη Σταυροπούλου (Αθήνα), Όψεις της επιρροής του Ντοστογιέφσκι στη μεταπολεμική πεζογραφία

Δημήτρης Γιαλαμάς (Μόσχα), Λογοτεχνία του '50

Δεξίωση - Κτήριο Κωστής Παλαμάς: 20:30

Παρασκευή, 21 Οκτωβρίου

ΓΡΥΠΑΡΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ, ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ (ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 11)

ΙΣΤΟΡΙΑ – 18^{ος} & 19^{ος} αι. / 9:20 – 10:20

Μαρία Ευθυμίου (Αθήνα), Οι ελληνορωσικές σχέσεις 1768 -1878: ελπίδες, υποσχέσεις, ματαιώσεις

Νικόλας Πίσσης (Βερολίνο), Για τις ελληνικές βιογραφίες του Μ. Πέτρου

Κύριλλος Νικολάου (Αθήνα), Ο ρωσικός παράγοντας στη λεκάνη της Λεβαντίνης κατά τη διάρκεια του ρωσοοθωμανικού πολέμου 1768-1774: Νέες πληροφορίες από ανέκδοτη γαλλική διπλωματική αλληλογραφία

Διάλειμμα καφέ

ΙΣΤΟΡΙΑ – 19^{ος} & 20^{ος} αι. / 10:30 – 12:10

Τζελίνα Χαρλαύτη (Κέρκυρα), Ιστορία της Μαύρης Θάλασσας, 19ος αιώνας, μια οικονομική και ναυτιλιακή προσέγγιση

Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου (Κέρκυρα), Από το τοπικό στο παγκόσμιο: Η ενοποίηση των αγορών των ρωσικών λιμανιών της Μαύρης Θάλασσας με την παγκόσμια αγορά

Άννα Σιντορένκο (Κέρκυρα), Η εμπορική και ναυτιλιακή σημασία των λιμανιών της Κριμαίας, τέλη 19ου αι. – αρχές 20ου αι.

Διάλειμμα καφέ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ / 12:40–14:00

Τατιάνα Μπορίσοβα (Αθήνα), Η βυζαντινή παράδοση στην εκκλησιαστική Σλαβονική υμνογραφία του 18^{ου} – αρχές 20^{ου} αι.

Γκέντσο Μπάνεβ (Αθήνα), Το έργο ενός επιφανούς αγιορείτη ανάμεσα στη Ρωσία και την Ελλάδα κατά το πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα: ελάχιστα γνωστά και νέα στοιχεία για την δράση του αρχιμανδρίτη Ανατόλιου Ζωγραφίτη

Νικόλαος Χρυσίδης (New Haven, USA), “Τα ράσα δεν κάνουν τον παπά”:
Ζητείες στη Ρωσική Αυτοκρατορία κατά τον 19^ο αιώνα

Μανόλης Βαρβούνης (Κομοτηνή), Εκδηλώσεις της ρωσικής λαϊκής θρησκευτικότητας στην ελληνική θρησκευτική λαογραφία (20^{ος} – 21^{ος} αι.)

Διάλειμμα για γεύμα

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ / 16:00–17:40

Λόρα Γκερντ (Αγία Πετρούπολη), Μία σελίδα από τις Ρωσο-Ελληνικές σχέσεις του 19^{ου} αιώνα: η δραστηριότητα του Αντονίν Καπούστιν στην Αθήνα (1850-1860)

Μιχαήλ Μπίμπικοφ (Μόσχα), «Russian Athos» in the Athonite narrative tradition of the 19th century

Άντα Διάλλα (Αθήνα), Ο Διπλωμάτης Κωνσταντίνος Λεόντιεφ ως εθνογράφος των Βαλκανίων

Δημήτριος Σταματόπουλος (Θεσσαλονίκη), Η Μεγάλη Ιδέα στο έργο του Κωνσταντίν Λεοντίεφ: οι κρητικές νουβέλες

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / 17:50 – 19:10

Ολγα Αλεξανδροπούλου (Αθήνα), “Περί ρωσικής φιλολογίας. Εκ του Γαλλικού”. Ένα δημοσίευμα στο περιοδικό *Ευτέρπη* (1851)

Φίλιππος Παππάς (Λευκωσία), Ανιχνεύοντας την παρουσία της μεταφρασμένης ρωσικής λογοτεχνίας στην Ελλάδα (1880-1936)

Διονύσιος Μαρούλης (Μόσχα), Η πρόσληψη του καθαφικού έργου στη Ρωσία

Διάλειμμα καφέ

1917 / 19:30–20:50

Νικόλαος Παπαστρατηγάκης (Αθήνα), Η Ρωσική Επανάσταση του Φεβρουαρίου 1917 μέσα από τα μάτια των Ελλήνων διπλωματών

Ολυμπία Σελέκου (Αθήνα), Η χειραφετημένη ελληνική διασπορά στη Ρωσία

Χριστίνα Ντουινιά (Αθήνα), Η Οχτωβριανή Επανάσταση στη λογοτεχνία του Μεσοπολέμου

Βλάσης Αγτζίδης (Αθήνα), Παρευξείνιος Διασπορά: Από την Ρωσική Αυτοκρατορία στη Σοβιετική Ένωση. Διαδικασίες προσαρμογής και ανάπτυξης (1917-1937)

Σάββατο, 22 Οκτωβρίου

ΓΡΥΠΑΡΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ, ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ (ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 11)

ΙΣΤΟΡΙΑ - 20ος αι. Α΄ / 9:00 - 10:10

Ιωάννα Παπαθανασίου (Αθήνα), Κομμουνιστές εναντίον Μπολσεβίκων: σχέσεις ΚΚΣΕ-ΚΚΕ στον σύντομο 20ο αιώνα

Μανόλης Κούμας (Αθήνα), Η Ελλάδα ενώπιον της ανερχόμενης σοβιετικής ισχύος, 1941-1949: προσλήψεις, ανησυχίες, διλήμματα

Νίκος Μαραντζίδης (Θεσσαλονίκη), Η ΕΣΣΔ και η Ελλάδα κατά τα έτη 1944–1949

ΙΣΤΟΡΙΑ - 20ος αι. Β' / 10:20 – 11:30

Αρτίομ Ουλουιάν (Μόσχα), Ο ελληνικός «αδύναμος κρίκος» στις εκτιμήσεις και προβλέψεις της σοβιετικής στρατιωτικής υπηρεσίας πληροφοριών: Το κρίσιμο έτος του 1969

Σωτήρης Βαλντέν (Αθήνα), Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας-Ρωσίας 1950-1990

Διονύσης Χουρχούλης (Αθήνα), Οι ελληνοσοβιετικές σχέσεις, 1978-1985: Δυνατότητες και όρια συνεργασίας στα πλαίσια του «Δεύτερου Ψυχρού Πολέμου»

Διάλειμμα καφέ

ΓΛΩΣΣΑ / 12:00 - 13:30

Μαργαρίτα Τσερνισόβα (Μόσχα), Μελέτη σλαβο-ρωσικών μεταφράσεων από την ελληνική γλώσσα στη ρωσική επιστήμη του 19^{ου} – αρχών 20^{ου} αιώνα

Παναγιώτης Κριμπάς & Ana Chiril (Κομοτηνή/Αθήνα), Η μεταγραφή ρωσικών κυριωνυμίων στην Ελληνική: Παραδείγματα από μεταφράσεις ρωσικών λογοτεχνικών έργων

Ιρίνα Τρεσορούκοβα & Ζωή Γαβριηλίδου (Μόσχα/ Κομοτηνή), Συγκριτική μελέτη παροιμιών στη Ρωσική και στην Ελληνική

Ξένια Κλίμοβα & Σταμάτης Ζωχιός (Μόσχα), Ελληνικά δάνεια στο λεξιλόγιο της λαϊκής μυθολογίας των σλαβικών χωρών

Ανθή Ρεβυθιάδου & Βασίλειος Σπυρόπουλος (Θεσσαλονίκη/Αθήνα), Ενίσχυση της Ρωσικής ως γλώσσας καταγωγής των μαθητών του ελληνικού σχολείου. Η Δράση 5 του Προγράμματος “Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών”

Διάλειμμα για γεύμα

ΤΕΧΝΗ / 16:00 - 17:20

Γιουλιάνα Μπόιτσεβα (Αθήνα), Η υποδοχή των ρωσικών εικόνων στον ελληνικό χώρο (18^{ος} – 20^{ος} αιώνας): Ευρήματα και ερευνητικά ζητήματα

Ελένα Σαγιενκόβα (Μόσχα), Χρονολογημένες και υπογεγραμμένες εικόνες του 19^{ου} αιώνα σε ιδιωτικές συλλογές της Μόσχας

Μαρία Τσαντσάνογλου (Θεσσαλονίκη), Η ελληνική θεματογραφία στο έργο των σύγχρονων καλλιτεχνών Ν. Αλεξέγιεφ και Γ. Λιτιτσέφσκι

Μάνος Στεφανίδης (Αθήνα), Ρώσικη Πρωτοπορία: Το μεγαλειώδες όσο και ημιτελές πείραμα του Μοντερνισμού και ο αντιπροσωπευτικότερος συλλέκτης του, Γεώργιος Κωστάκης

Διάλειμμα καφέ

ΤΕΧΝΗ / 18:00 - 20:00

Αλέξης Δάλλας (Αθήνα), Το αρχιτεκτονικό αντικείμενο ως πολιτισμικός διαμεσολαβητής: η περίπτωση της Θεσσαλονίκης ανάμεσα στα εκθετικά περίπτερα του Κωνσταντίν Μέλνικοφ κατά την δεκαετία του 1920

Βάλτερ Πούχνερ & Ιρένα Μπογκντάνοβιτς (Αθήνα), Ελληνική θεατρική ζωή στην Οδησό από την ίδρυση της πόλης μέχρι την Ρωσική επανάσταση

Χρυσόθεμις Σταματοπούλου - Βασιλάκου (Αθήνα), Ελληνόγλωσσες θεατρικές εκδόσεις στην Οδησό το 19^ο αιώνα: Μία άγνωστη πτυχή των πολιτιστικών σχέσεων Ελλάδος – Ρωσίας

Θανάσης Αγάθος (Αθήνα), Οι σφουγγαράδες (1960): όταν ο Μάνος Ζαχαρίας διασκευάζει Νίκο Κάσδαγλη στη Μόσφιμ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ